

Sözleşme bedeli olarak ödenen tutarın gider yazılıp yazılmayacağı

Belge türü	Özelge
Kanun	KURUMLAR VERGİSİ KANUNU
Özelge no	62030549-125-31481
Tarih	06.01.2023

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İstanbul Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Ve Kurumlar Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-62030549-125[8-2021]-31481

06.01.2023

Konu : Sözleşme bedeli olarak ödenen tutarın gider yazılıp yazılmayacağı

İlgi

:

...

İlgide kayıtlı özelge talep formunda; şirketinizin ... bayisi olarak sayısal şans oyunları faaliyetini sürdürmekte olduğunu, ... yılında ... Teşkilatı ile yapmış olduğunuz ... istinaden sözleşme bedeli olarak şirketinizden ... TL talep ettiklerini belirterek, bu tutarın tek seferde gider yazılıp yazılmayacağı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

VERGİ USUL KANUNU YÖNÜNDEN

213 sayılı Vergi Usul Kanununun;

- 7338 sayılı Kanunla değişik 262 nci maddesinde, "*Maliyet bedeli, iktisadi bir kıymetin iktisap edilmesi veyahut değerinin artırılması münasebetiyle yapılan ödemelerle bunlara müteferri bilümun giderlerin toplamını ifade eder.*

...",

- 269 uncu maddesinde, "*İktisadi işletmelere dahil bilumum gayrimenkuller maliyet bedelleri ile değerlendirir. Bu kanuna göre, aşağıdaki yazılı kıymetler gayrimenkuller gibi değerlendirir:*

1. *Gayrimenkullerin mütemmim cüzüleri ve teferruatı;*

2. *Tesisat ve makinalar;*

3. *Gemiler ve diğer taşıtlar;*

4. Gayrimaddi haklar.",

- 313 üncü maddesinde, "*İşletmede bir yıldan fazla kullanılan ve yıpranmaya, aşınmaya veya kıymetten düşmeye maruz bulunan gayrimenkullerle 269'uncu madde gereğince gayrimenkul gibi değerlendirilen iktisadi kıymetlerin, alet, edavat, mefruşat, demirbaş ve sinema filmlerinin birinci kısımdaki esaslara göre tespit edilen değerinin bu Kanun hükümlerine göre yok edilmesi amortisman mevzuunu teşkil eder. ...*",

- 7338 sayılı Kanunla değişik 315 inci maddesinde, "*Mükellefler amortismanına tâbi iktisadî kıymetlerini, 320 nci maddenin dördüncü fıkrası saklı kalmak üzere, Maliye Bakanlığının tespit ve ilân edeceği oranlar üzerinden itfa ederler. İlân edilecek oranların tespitinde iktisadî kıymetlerin faydalı ömürleri dikkate alınır.*"

hükümleri yer almaktadır.

Ayrıca, aynı Kanunun 315 inci maddesinin Hazine ve Maliye Bakanlığına verdiği yetkiye istinaden, amortismanına tabi iktisadi kıymetler için uygulanacak "Faydalı Ömür ve Amortisman Oranları" tespit edilmiş ve bu oranlar 339, 365, 389, 399, 406, 418, 439, 458 ve 506 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği ile değişik 333 Sıra No.lu Vergi Usul Kanunu Genel Tebliği eki (Amortisman Listesi) ile açıklanmış olup, bahse konu Listede "*55. Gayri Maddi İktisadi Kıymetler: İmtiyaz hakları (Franchising), patent, formül, dizayn, örnek kalıp, teknik bilgi (Know-how), format, telif hakkı ve benzeri kalemler, lisans, kullanım hakkı ve izni veya devlet kurum ve kuruluşları tarafından verilen diğer haklar (işletme hakkı gibi) ve bunların benzerleri*" bölümü kapsamındaki iktisadi kıymetlerin faydalı ömrü 15 yıl ve normal amortisman oranı %6,66 olarak belirlenmiştir.

Bunun yanı sıra, özelge talep formunuz eki "Sanal Ortam Bayilik Sözleşmesi"nin incelenmesinden, Sözleşmenin;

- 3 üncü maddesinde, ruhsatın, sanal ortam bayilik faaliyetini yürütmek üzere İdare (Spor Toto Teşkilat Başkanlığı) tarafından sanal ortam bayilerine izin ve yetki veren belgeyi, sanal ortam bayisinin, sanal ortam alt yapısı üzerinden sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarını oynatmak üzere bayilik ruhsatı verilen tüzel kişileri ifade ettiği,

- 4 üncü maddesinde, sözleşmenin konusunun, İdarenin denetim ve gözetimi altında ve sözleşmede belirtilen hak ve yükümlülükler karşılığında, spor müsabakalarına dayalı sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarının sanal ortamda oynatılması amacıyla sanal ortam bayiliği verilmesi olduğu,

- 5 inci maddesinde, sözleşmenin süresinin, sözleşmenin imzalandığı tarihten itibaren ... tarihine kadar olduğu, sözleşmenin ruhsatın geçerli olduğu sürece yürürlükte kalacağı, ruhsatın iptali halinde başkaca bir işleme gerek olmaksızın kendiliğinden feshedilmiş sayılacağı,

- 8 inci maddesinde, sanal ortam bayisinin, İdare tarafından belirlenen miktarda bayilik sözleşmesi bedelini vermek zorunda olduğu,

- 18 inci maddesinde, sözleşme kapsamında oynatılan sabit ihtimalli ve müşterek bahis oyunlarına ilişkin her türlü isim ve marka haklarının İdareye ait olduğu, İdarenin söz konusu oyunların isim/marka haklarının sözleşme süresince sanal ortam bayisi tarafından kullanılmasına izin vereceği

hususlarına yer verildiği anlaşılmıştır.

Bu bağlamda, somut durumda, esas itibariyle, 28/8/2029 tarihine kadar geçerli olmak üzere ... Başkanlığı ile imzalanan "Sanal Ortam Bayilik Sözleşmesi" ile sanal ortam bayilik faaliyetini yürütmek üzere (adı geçen Başkanlık tarafından) sözleşme bedeli adı altında ödenen bedel karşılığında verilen ruhsatın/iznin, gayri maddi hak olarak maliyet bedeli üzerinden aktifleştirilmesi ve amortisman yoluyla itfa edilmesi icap etmektedir.

Diğer taraftan, söz konusu hakkın, anılan listenin (55.) bölümü uyarınca faydalı ömür 15 yıl ve normal amortisman oranı %... dikkate alınarak itfa edilmesi gerekmeyle birlikte, sözleşme gereği bayilik hakkının sözleşmenin imzalandığı ... tarihinden itibaren ... tarihine kadar olması ve dolayısıyla bu sürenin bahse konu listede öngörülen süreden daha kısa bir süreyi kapsamaması nedeniyle, söz konusu hak bedelinin hakkın geçerli olduğu sürenin inhisar ettiği hesap dönemlerinde eşit yüzdeler halinde itfa olunması gerekmektedir.

KURUMLAR VERGİSİ KANUNU YÖNÜNDEN

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 6 ncı maddesinin birinci fıkrasıyla kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı; maddenin ikinci fıkrası ile de safi kurum kazancının tespitinde 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun ticari kazanç hakkındaki hükümlerinin uygulanacağı ifade edilmiş olup, kurum kazancının tespitinde Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesi ile Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinde yer alan giderler indirilebilecektir.

193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun 37 nci maddesinde, her türlü ticari ve sınai faaliyetlerden doğan kazançların ticari kazanç olduğu belirtilmiş olup, anılan Kanunun 38 inci maddesinin birinci fıkrasında;

"Bilanço esasına göre ticari kazanç, teşebbüsteki öz sermayenin hesap dönemi sonunda ve başındaki değerleri arasındaki müspet farktır. Bu dönem zarfında sahip veya sahiplerce:

1- İşletmeye ilave olunan değerler bu farktan indirilir;

2- İşletmeden çekilen değerler ise farka ilave olunur.

Ticari kazancın bu suretle tespit edilmesi sırasında, Vergi Usul Kanununun değerlemeye ait hükümleri ile bu kanunun 40 ve 41 inci maddeleri hükümlerine uyulur." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, aynı Kanunun 40 ıncı maddesinde safi kazancın tespit edilmesinde indirilecek giderler sayılmış olup, maddenin birinci fıkrasının (7) numaralı bendinde, Vergi Usul Kanunu hükümlerine göre ayrılan amortismanların safi kazancın tespitinde gider olarak indirilebileceği hüküm altına alınmıştır.

Ticari kazancın tespitinde "dönemsellik ilkesi" ile "tahakkuk esası ilkesi" olmak üzere iki temel ilke geçerlidir. Tahakkuk esası ilkesinde, gelir veya giderin miktar ve mahiyet itibarıyla kesinleşmiş olması yani geliri veya gideri doğuran işlemin tekemmül etmesinin yanı sıra, miktarının ve işlemten kaynaklanan alacağın veya borcun ödeme şartlarının da belirlenmiş olması gereklidir. Tahakkuk; gelirin ve giderin mahiyetinin kesinleşmesi ve kişiselleşmesiyle birlikte, hukuken istenebilir duruma gelmeyi sağlayan işlemin ve olayın gerçekleşmesidir. Mahiyeti ve tutarı itibarıyla kesinleşme, taraflar arasında mevcut ticari ilişkide edimlerin eksiksiz yerine getirilmesi suretiyle karşılıklı mutabakatla belirlenen bedele hak kazanılması ve bu bedelin belirginleşerek kesinleşmesini ifade eder. Bu esas dikkate alındığında, bir gelir veya gider unsurunun özel bir düzenleme bulunmadığı sürece, mahiyet ve tutar itibarıyla kesinleştiği dönemin kazancının tespitinde dikkate alınması gerekmektedir. Dönemsellik ilkesi ise bu gelir veya giderin ilgili olduğu döneme intikalinin sağlanmasıdır.

Buna göre, şirketinizin ticari faaliyeti ile ilgili olup Spor Toto Teşkilatı ile yapmış olduğunuz Bayilik Sözleşmesi kapsamında, sözleşme bedeli olarak ödediğiniz giderin, Gelir Vergisi Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (7) numaralı bendine göre kurum kazancınızın tespitinde gider olarak dikkate alması mümkün bulunmaktadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026